

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: V. B.,
X
zastoupen JUDr. Bc. Matějem Řičánkem, advokátem
Bělehradská 299/132, 120 00 Praha

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2024, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2024, č. j. X, se *ruší* a věc se *vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná *je povinna* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.146 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Bc. Matěje Řičánka, advokáta se sídlem Bělehradská 299/132, 120 00 Praha.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaná odebrala žalobci invalidní důchod. Podle názoru posudkových lékařů jeho zdravotní stav již nesplňoval podmínky invalidity. Z dokazování před soudem ovšem

vyplývalo, že žalobce ve skutečnosti byl v době rozhodování žalované stále invalidní. Proto soud rozhodnutí žalované zrušil.

II. Rozhodnutí žalované a související skutkové okolnosti věci

2. Žalobce je vyučeným strojním automechanikem. Od 1. 7. 2020 měl invalidní důchod I. stupně. Jeho pracovní schopnost totiž poklesla o 40 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla chronická ischemická choroba srdeční podle kapitoly IX (postižení srdce a oběhové soustavy), oddílu A (postižení srdeční), položky 6b (lehké snížení výkonu při obvyklém zatížení) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity („vyhláška“).
3. Dne 19. 12. 2023 ovšem posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Vyškov vydal posudek („první posudek“), podle kterého žalobce již nebyl invalidním. Jeho zdravotní stav podřadil pod vyhláskovou kapitolu XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (dorzopatie a spondylopatie), položku. 1c (bolestivý syndrom páteře). Vyhláška pro tuto položku stanoví míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 až 40 %. První posudek ji stanovil na dolní hranici rozpětí, tedy ve výši 30 %.
4. Žalovaná vydala na základě prvního posudku rozhodnutí ze dne 9. 1. 2024, č. j. X („prvostupňové rozhodnutí“). Konstatovala, že při schopnosti žalobce pokračovat v původním pracovním zařazení jako před přiznáním invalidity v plném pracovním úvazku a jeho schopnosti zvládat další pracovní činnost v rámci dohody je vliv zdravotních problémů na pokles pracovní schopnosti posudkově nevýznamný.
5. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Jeho zdravotní stav byl podle něj závažnější, než jak ho popisoval první posudek. Ten nevzal v potaz i další významné zdravotní postižení žalobce, zejména srdeční problémy, rozestup břišních svalů, poškození kloubů, zdravotní stav po zlomenině 7. a 8. žebra, stav po operaci cysty v lebce, závratě, nezhoubný nádor v oblasti přechodu žaludku i jícnu, vrácení žaludeční kyseliny do jícnu a poruchu metabolismu proteinů.
6. Žalovaná ovšem rozhodnutím ze dne 3. 4. 2024, č. j. X („rozhodnutí žalované“), námitky zamítla a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V námitkovém řízení totiž proběhlo nové posouzení zdravotního stavu žalobce. Posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 28. 3. 2024 („druhý posudek“) potvrdil závěry prvního posudku. Použil stejnou položku v příloze k vyhlášce jako první posudek. Míru poklesu pracovní schopnosti druhý posudek stanovil ve výši 30 % i přes přítomnost dřívějších zdravotních problémů.
7. Žalovaná se zabývala předchozí příčinou žalobcova nepříznivého zdravotního stavu. Podle doložených odborných nálezů se stav žalobce výrazně zlepšil a momentálně by dané postižení odpovídalo položce 1b (lehký pokles výkonnosti) kapitole IX, oddílu A přílohy k vyhlášce s poklesem pracovní schopnosti ve výši 20 %. Žalovaná též vzala v potaz momentální pracovní schopnosti žalobce. I přes různé zdravotní problémy, které žalobce má, tyto obtíže nemají zásadní vliv na jeho schopnost vykonávat práci. Pokud nadále může vykonávat svou práci na plný úvazek a zvládat i další pracovní činnosti, pak tyto zdravotní problémy nejsou natolik závažné, aby významně ovlivňovaly jeho celkovou pracovní schopnost.

III. Žaloba, vyjádření žalované a zadání třetího posudku

8. **Žalobce** namítá, že mu žalovaná odebrala invalidní důchod na základě nesprávných a neúplných posudků. Jeho pokles pracovní schopnosti dosahuje nejméně 35 %. Žalobce konkrétně namítá nedostatečné zohlednění veškerých zdravotních komplikací, které dokládala lékařská zpráva MUDr. L. z Fakultní nemocnice u sv. Anny ze dne 3. 1. 2024.
9. Oba posudky také odlišně posuzují jeho kardiologické obtíže. I když se stav jeho koronárních tepen díky léčbě zlepšil, kardiologické vyšetření z 1. 8. 2022 ukazuje na oslabený pohyb bazálních dvou třetin interventrikulárního septa a spodní stěny srdce. Ejekční frakce levé komory je na hranici 50 %, což naznačuje možné riziko rozvoje chronického srdečního selhání. Podle žalobce tyto nálezy spolu s jeho obtížemi, jako jsou dušnost, častá únava a závratě, nesvědčí pouze o 20% poklesu pracovní schopnosti. Posudky nezohlednily všechny aspekty jeho srdečního onemocnění.
10. Žalobce rovněž nesouhlasí se závěry druhého posudku o vztahu jeho pracovní činnosti a jeho zdravotního stavu. Skutečnost, že žalobce pracuje na plný úvazek a zároveň vykonává další práci na dohodu, neodráží skutečný pokles jeho pracovní schopnosti. Počet odpracovaných hodin sám o sobě nevypovídá o tom, jak dobře zvládá své pracovní povinnosti plnit.
11. **Žalovaná** tvrdí, že druhý posudek splňuje požadavek úplnosti, celistvosti i přesvědčivosti. S ohledem na obsah žaloby navrhla jako důkaz pořízení posudku od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí („posudková komise“)
12. Soud návrhu žalované vyhověl a požádal posudkovou komisi o nové posouzení zdravotního stavu žalobce. Posudková komise svůj posudek vyhotovila dne 18. 9. 2024 („třetí posudek“).

IV. Jednání před krajským soudem a provedení třetího posudku k důkazu

13. Dne 16. 10. 2024 se u soudu konalo jednání. Obě strany se z něj omluvily. Soud provedl k důkazu třetí posudek.
14. Podle třetího posudku je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce chronický bolestivý syndrom bederní páteře s vyzařováním bolesti do dolních končetin a svalové bolesti dolních končetin. Tyto problémy se nezlepšují od roku 2018. Při vyšetření u jednání posudkové komise pacient nedokázal udržet nohy zvednuté v poloze Mingazziniho testu. Při Lassegueově testu se bolesti objevují při zvednutí nohy na 50° vpravo a na 60° vlevo. Koordinaci a přesnost pohybů zvládá, ale v pomalejším tempu. Reflexy na úrovni bederní páteře jsou v pořádku, ale v oblasti dolní části zad nejsou zjištělné. Pohyby nohou nejsou zcela jasné, ale na pravé noze je snížena citlivost. Krk i bedra jsou ztuhlá a mají omezený rozsah pohybu. Trup není dostatečně stabilní. Pacient se na paty a špičky nestaví a jeho chůze je lehce bolestivá (antalgická). Žalobce má zúžený páteřní kanál, přechodový obratel L6, degenerativní změny (osteochondróza) na obratlích L4 až L6, výhřezy plotének s tlakem na nervové kořeny L5 vlevo, možné kontakty s kořeny L5 a S1 vpravo a zúžený meziobratlový prostor L5/6 vlevo. Má také chronicky poškozený kořen L5 vpravo, ale neprokázalo se poškození dalších kořenů.
15. V únoru 2019 žalobce prodělal infarkt myokardu, který se řešil zavedením stentů do koronárních tepen. Podle rekoronaroskopie z dubna 2023 jsou stenty v pořádku a tepny bez zúžení. Žalobce má mírné až žádné omezení ve fyzické aktivitě, což naznačuje relativně stabilní a dobře kontrolovaný stav srdečního selhání. Ve srovnání s předchozím hodnocením v roce 2020 je zdravotní stav stabilizovaný. Pokles pracovní schopnosti lze v tomto směru

hodnotit podle kapitoly IX, oddílu A, mezi položkami 1a a 1b, s poklesem na dolní hranici položky 1b, tj. 20 %.

16. Jiné zdravotní problémy, které má žalobce – jako vysoký tlak, závratě, jaterní potíže, reflux (problémy s trávením) a kloubní potíže –, mají jen malý vliv na jeho schopnost pracovat. Některé z těchto potíží – jako vysoký cholesterol, zvýšená kyselina močová, lipom v oblasti srdce nebo stav po odstranění polypu – nemají žádný vliv na jeho pracovní schopnost.
17. Další diagnózy (například plánovaná operace břišních svalů a kýly v únoru 2024, operace dutiny nosní v září 2023 a odstranění cysty v lednu 2024) vedou jen k dočasné pracovní neschopnosti. Žalobci také měli odstranit kus kovu z nosu a oblasti očí v říjnu 2023.
18. Posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání rozhodnutí žalované byl hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bolestivý syndrom páteře, který vedl ke středně těžkému funkčnímu poškození. Zjistilo se závažné poškození jednoho úseku páteře s častými recidivami kořenového dráždění a funkčně významným neurologickým nálezem. Prokázalo se poškození nervu. Nezjistila se ovšem závažná porucha statiky a dynamiky páteře ani nedostatečnost svalového korzetu.
19. Posudková komise hodnotí procentní míru poklesu pracovní schopnosti podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c. Pokles pracovní schopnosti podle této položky činí 30–40 %. Funkční poruchu způsobenou hlavním poškozením posudková komise posoudila na dolní hranici tohoto rozpětí, tedy 30 %. S ohledem na další důležité posudkové skutečnosti, zejména srdeční poškození a omezenou schopnost posuzovaného využívat své vzdělání, zkušenosti a znalosti, ovšem posudková komise stanovila celkový pokles pracovní schopnosti žalobce na horní hranici daného rozpětí, tedy 40 %.
20. Podle posudkové komise tedy šlo u žalobce ke dni vydání rozhodnutí žalované o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Její vznik, resp. trvání posudková komise určila k 1. 7. 2020.
21. Další důkazy soud neprováděl. Po závěrečném návrhu a krátkém přerušení vyhlásil tento rozsudek.

V. Posouzení věci

22. Žaloba je důvodná.
23. Právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
24. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na *odborném lékařském posouzení*. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje posudková komise, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku okresní správy sociálního zabezpečení. *Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti*. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 soudního řádu

správního). S ohledem na jeho mimořádný význam *bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb*, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat.

25. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Především s těmi, které posuzovaný namítá. Kromě toho musí posudková komise své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod ve dvouinstančním řízení, podléhá zejména její rozhodnutí v námitkovém řízení požadavkům na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci zjišťování skutkového stavu řešit i pořízením tzv. srovnávacího posudku posudkové komise (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22).
26. Soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav na základě třetího posudku. Má všechny formální náležitosti podle § 7 vyhlášky. Posudková komise zasedala v řádném složení za splnění procesních požadavků stanovených právní úpravou. Podle soudu tedy třetí posudek ve znění jeho doplnění nemá formální vady.
27. Ohledně úplnosti předloženého posudku soud uvádí, že posudková komise vycházela ze všech dostupných lékařských zpráv. Posudková komise hodnotila všechna relevantní zdravotní postižení žalobce. Soud nemá pochybnosti o tomto nejaktuálnějším posouzení zdravotního stavu žalobce.
28. Soud proto vycházel ze třetího posudku jako ze stěžejního důkazu v otázce stupně invalidity žalobce. Z provedeného dokazování v soudním řízení správním (viz body 14 až 20 výše) vyplynulo, že *pracovní schopnost žalobce nepoklesla v míře, která by zakládala důvody odebrání výše invalidního důchodu, ke kterému přitom vedlo rozhodnutí žalované a prvostupňové rozhodnutí. V době vydání rozhodnutí žalované byl žalobce stále invalidní ve I. stupni*. Pokles jeho pracovní schopnosti dosahoval podle třetího posudku 40 %, což je pokles, který splňuje podmínky invalidity I. stupně [viz § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění].
29. Jestliže tedy žalovaná odebral žalobci invalidní důchod, protože podle jejího názoru žalobce nebyl invalidní, pak pochybila, protože nezjistila správně skutkový stav. Žalobní námitky napadající tento skutkový závěr žalované jsou proto důvodné.

VI. Závěr a náklady řízení

30. Žalovaná dostatečně a řádně nezjistila skutkový stav. Soud proto výrokem I. tohoto rozsudku rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Žalovaná v něm zahrne třetí posudek mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 soudního řádu správního).
31. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci rozsudku náklady řízení o žalobě v celkové výši 3.146 Kč k rukám jeho zástupce. Tato částka se skládá z částky 2.000 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobkyně [tarifní hodnota jednoho úkonu činí v souladu s § 9 odst. 2 advokátního tarifu

5.000 Kč], spočívající v přípravě a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů ve výši 600 Kč [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu] za a DPH ve výši 546 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 16. října 2024

Martin Kopa, v. r.
samosoudce